25/10/2020

Η μελέτη συντήρησης των τοιχογραφιών του Καθολικού της Ι.Μ.Μ. Βατοπαιδίου

/ Αγιορείτικα

Ο Δρ. Χρίστος Καρύδης, Επίκουρος Καθηγητής Προληπτικής και Επεμβατικής Συντήρησης του Ιονίου Πανεπιστημίου μιλά για την μελέτη συντήρησης των τοιχογραφιών του Καθολικού της Ι.Μ.Μ. Βατοπαιδίου.

Ο τοιχογραφημένος διάκοσμος του Καθολικού είναι κατά πολύ μεταγενέστερος του χρόνου ανεγέρσεως του ναού. Το παλαιότερο στρώμα τοιχογραφιών εντοπίστηκε το 1993 στα εσωρράχια και στα μέτωπα των τόξων του ανατολικού τμήματος του ναού και ανήκουν πιθανόν σε στρώμα ζωγραφικής του δεύτερου μισού του ΙΒ’ αιώνα. Ένα δεύτερο πολύ σημαντικό στρώμα χρονολογείται στα 1312, σύμφωνα με επιγραφή του 1819 που σώζεται στον εξωνάρθηκα και η οποία αναπαράγει το κείμενο της χαμένης σήμερα κτητορικής επιγραφής ιστορήσεως του καθολικού στα χρόνια του Ανδρονίκου Β’ Παλαιολόγου. Οι τοιχογραφίες εκτείνονται στον κυρίως ναό τον εξωνάρθηκα και, σε άγνωστη έκταση, κάτω από τις μεταβυζαντινές τοιχογραφίες του εσωνάρθηκα (1760).

Συνυπάρχουν με νεώτερες φάσεις διακοσμήσεως του καθολικού, που χρονολογούνται από τα μέσα στού 18ου έως τις αρχές του 19ου αιώνα. Οι παλαιολόγειες τοιχογραφίες του εξωνάρθηκα σώζονται σε πολύ καλή κατάσταση,

ενώ οι τοιχογραφίες του κυρίως ναού έχουν επιζωγραφηθεί στο μεγαλύτερο μέρος τους. Η επιζωγράφηση αφορά, σύμφωνα με την αντίληψη της εποχής, σε «ανανέωση» της ζωγραφικής στα πρόσωπα, στα μαλλιά και στα ρούχα, διατηρώντας ωστόσο την αρχική εικονογραφία και το σχέδιο των παραστάσεων. Σε άλλες περιπτώσεις έχει αντικατασταθεί η αρχική ζωγραφική με νεώτερη, η οποία χρονολογείται στα 1789, σύμφωνα με επιγραφή στο υπέρθυρο της εισόδου από τον εσωνάρθηκα στον κυρίως ναό.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΣΤΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟ ΙΣΤΟΤΟΤΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ